

VICENÇ PAGÈS JORDÀ

ROBINSON

Empúries

narrativa

Vicenç Pagès Jordà

Robinson

Editorial Empúries

Barcelona

© Vicenç Pagès Jordà, 2017

Primera edició: octubre del 2017

© d'aquesta edició: Grup Editorial 62, s.l.u.,
Editorial Empúries
info@grup62.com
www.editorialempuries.cat

Fotocomposició: Lozano Faisano, s.l.

Impressió: Cayfosa

DIPÒSIT LEGAL: B. 20.496-2017

ISBN: 978-84-17016-20-3

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats

TAULA

Operació Comando	7
Rínxols d'Or	95
El llit flotant	149

H. no sap quanta estona ha estat ajagut a terra, les cames estirades i els braços enganxats al tronc, mirant de controlar la respiració que els nervis li han accelerat. En l'aire hi suren restes de l'olor de gasolina que tant li agradava quan de gran volia ser astronauta.

L'Operació Comando s'ha iniciat sense imprevistos, excepte el dolor que sent al colze i a les mans d'ençà que han rascat el terra del garatge, més irregular que la catifa on havia efectuat els assajos. S'acosta les mans als ulls. Tot i la llum escassa, l'examen revela unes esgarrinxades lleus als artells de la mà dreta, que és la que aguanta la llanterna. Al carer, unes passes s'acosten per la vorera i de mica en mica s'esvaeixen en l'aire, com un perfum.

H. es manté en posició horitzontal sobre el terra fred i escrostonat. La purificació sioux exigeix una aclimatació lenta. Els animals saben que a l'hora de sobreviure els dots d'observació poden ser tant o més rellevants que la rapidesa en la resposta. Al contrari que altres garatges que ha conegut al llarg de les seves deambulacions matinals per la ciutat, aquest és

més buit que ple, una sensació augmentada per l'absència del cotxe. La majoria dels objectes del garatge es concentren en un angle, al voltant del safareig, com si s'hi haguessin reunit per protegir-se entre si: lleixes atapeïdes de pots de pintura i d'eines, pilotes de mides diferents, un patinet, una escombra. El ciclomotor i, al damunt, les bicicletes penjades d'una estructura metàl·lica ressegueixen la paret com si volguessin allunyar-se el mínim possible del safareig. A l'altra banda, un armari de portes corredisses pintades de blanc ocupa tota la paret, orgullós i independent. Al racó, la clau de pas de l'aigua, que H. obre d'esma. A terra, una taca fosca d'una forma que recorda la silueta d'Austràlia revela la pèrdua de líquid d'algun vehicle. De més endins arriba el zumbig dèbil d'un motor.

Vista des del carrer, la casa no semblava gaire gran. Ja tindrà temps d'explorar-la. Les maletes eren grosses, els veïns no seran pas fora el cap de setmana i prou.

H. ha recuperat el ritme de la respiració. Estirat a terra, li arriba del carrer la veu aguda de la veïna que sempre saluda tothom amb el mateix simulacre d'eufòria. Fa l'efecte que aquesta dona només surt de casa per intercanviar paraules de salutació —que allarga tant com és possible amb comentaris vinculats a la meteorologia, la família, la salut i la vida laboral, tant la seva com la del veí que ha comès l'error de creuar-se-li— amb el màxim nombre de persones, com si aquest ritual li concedís la sensació d'existir d'una manera més plena —com si no fos

lícit de sentir-se complet sense la companyia d'algú. La política de relacions públiques d'H. és una altra. Com que per raons de feina passa moltes hores al carrer, s'obliga a saludar només els ciutadans amb qui té un tracte personal —entre els quals no inclou la veïna de la veu aguda.

Ara que uns rajos de sol tímids s'escolen entre les escletxes de la porta del garatge, H. es fica la llanterna a la butxaca i es mira amb més deteniment la mà que li ha quedat masegada. Se sent el colze adolorit, encara que a simple vista no presenta cap contusió. Però aquest petit contratemps no posarà en perill l'Operació Comando que ha estat planejant durant les últimes setmanes. Rodola uns metres cap endins, descansa el pes en un maluc i li fa l'efecte que el dolor tendeix a minvar. Llàstima, perquè té la virtut de fer-lo sentir més viu.

Ara que es troba al mig del garatge, s'incorpora i s'asseu amb les cames encreuades a la manera sioux. Prova de meditar, però li molesta el glatir de la sang que se li concentra a les cuixes. Quan el formigueig és fa insuportable, s'aixeca i s'acosta al congelador situat al passadís, sens dubte l'origen del zumzeig que sent des del moment que ha entrat. Avui no podrà començar el dia amb les tres torrades, però es nega a lamentar-se perquè és conscient que tota aventura de debò comença amb un canvi de dieta.

El congelador és ple de paquets: croquetes, pèsols, espinacs, dònuts, pizzes. H. inspecciona els tàpers, que contenen restes petrificades que es resis-

teixen a la identificació. L'únic que podria menjar sense esperar que es descongeli són els gelats. En tria un de llimona i torna a asseure's a la manera sioux al mig del garatge. Li agrada constatar que aquesta vegada el dolor de les cuixes és tolerable, senyal que comença a acostumar-se a aquesta nova vida —tot i que la fredor del gelat li fa carrisquejar les dents.

El primer motiu per iniciar l'Operació Comando va ser l'ànsia de purificar-se que li va sobrevenir arran d'una entrevista radiofònica sentida per atzar en el cafè on cada migdia es pren l'aigua mineral amb una rodanxa de llimona. En el programa, la periodista de veu macilenta entrevistava un vell que vivia des de feia anys a la ciutat. Segons va entendre H. entre el soroll que emanava de la cafetera i de les converses entaulades entre els parroquians —que a aquella hora se senten inclinats a intercanviar opinions sobre esdeveniments esportius—, el vell, que havia passat gran part de la seva vida treballant en una fàbrica dels afores de la ciutat, descendia en línia directa del cap d'una tribu sioux. Tot i que duia una vida ordinària a la ciutat, sense mantenir contacte amb cap altre indi, havia conservat un costum ancestral que recomanava a tots els oients del programa. Consistia a passar una setmana a l'any en un altre entorn —ell proposava una muntanya no gaire alta—, procurant-se els aliments i l'aigua sense el recurs fàcil d'acudir a una botiga de queviures. La purificació que es perseguia amb aquesta acció era tant física com mental, ja que implicava un can-

vi de rutina que —sempre segons el sioux— propiciava la meditació i el deseiximent respecte de les necessitats il·lusòries que tendim a crear-nos, les quals ens mantenen esclavitzats en la rutina i ens proporcionen una insatisfacció vaga però que sembla real. Es tractava, senzillament, de deixar de veure les coses tal com les havíem vist fins aleshores i assolir una comprensió directa del món com una complexa xarxa d'intercanvis d'energia, una visió àrdua però que podia ser facilitada a través del contacte directe amb una realitat diferent de l'habitual, com per exemple una muntanya d'altitud mitjana, que té la virtut d'incorporar els beneficis intrínsecs de la natura.

H. s'aixeca per rentar-se les mans al safareig. Abans de tornar a asseure's, s'acosta a la taca en forma d'Austràlia. Diria que és oli de motor, sí.

El gelat encara és massa fred. El col·loca amb cura en posició horitzontal sobre el seient del ciclomotor, despenja una bicicleta i pedala lentament pel garatge. La substitueix per una altra de més grossa i s'hi torna a posar. Al cap d'unes quantes voltes constata que l'exercici li ha fet venir més gana. Baixa de la bicicleta i llepa una mica el gelat, que encara no és a punt. Engegaria el ciclomotor, llàstima que no pugui fer soroll. Inspecciona altres objectes que no havia inventariat fins ara: la pala i el recollidor, una garrafa d'aigua (l'obre i en beu un glop), una escala plegable, un cubell d'escombraries, un gerro. L'armari conté bosses de roba, botes d'hivern i disfresses infantils. H. s'enfila a la bici-

cleta i torna a pedalar, ara més de pressa, i nota que l'envaeix una certa joia de les cames en amunt, com si el gest de moure-les en cercle li provoqués el retorn de sensacions oblidades des de la infantesa, quan una bicicleta era un tresor.

Finalment, el gelat està en condicions de ser llepat. Com que no vol tornar a asseure's a terra, H. obre l'escala plegable i s'hi recolza com si fos el tamboret d'un bar. La ingestió de gelats no era habitual en la seva dieta infantil. Potser per aquesta raó sempre li vénen de gust, com si li hagués quedat una gana que ja no pot saciar perquè ve de lluny. Sort que té seny. La base del gelat està farcida amb trosos diminuts de pela de llimona, i quan la llepa li resulta difícil diferenciar el gust del cítric del de la nata. Quan ha acabat, llença l'embolcall al cubell i escombra la zona (tot i que no hi veu cap engruna) perquè la brutícia fa deixat. Després s'estira a terra amb les mans agafades darrere el clatell, fent-li de coixí, i constata que en l'aire amb prou feines queden rastres de l'olor de gasolina.

Quina pau. Precisament el segon motiu per iniciar l'Operació Comando va ser l'intent de recuperar la tranquil·litat. H. rememora amb enyorança la vida que duia abans que els veïns arribessin a la casa del costat, ara fa cinc mesos. D'ençà que l'Ajuntament va prohibir edificar més pisos alts al barri, els solars s'han omplert d'habitatges unifamiliars com el del costat, on havien viscut dues silencioses germanes solteres abans de morir amb pocs dies de diferència. Uns mesos després van arribar els veïns.

Fins llavors, H. només havia hagut de patir les dues setmanes d'obres al pis de dalt, anys enrere, que havien inclòs activitats tan sorolloses com l'eliminació d'un envà i el canvi de les rajoles de la cuina. Els indicis de l'arribada dels nous veïns a l'edifici del costat van ser més lleugers: els estris dels pintors descansant a la vorera i l'arribada d'un camió amb els mobles nous. Poc després, però, les conseqüències van resultar funestes.

Un record: els veïns es van fer audibles per primera vegada a través de la paret del sancta sanctorum un dissabte a les 11.52. Va ser el soroll d'una corre-dissa, a la qual van seguir crits i rialles infantils, o sigui, l'inici de la fi. Els sorolls es van repetir i diversificar en forma de discussions, xisclets, plors, cançons, cops, arrossegaments, tota la gamma mitjana-alta de molèsties veïnals. Després d'uns quants vespres d'observació atenta darrere les cortines, H. va concloure que la família dels nous veïns es componia de quatre membres: un matrimoni de mitjana edat, una adolescent i un nen. Ingenu H., que havia comptat que les dues parets impedirien la contaminació sonora! El pitjor havia estat, amb diferència, la música que sonava al matí, al vespre i durant tot el cap de setmana, i que, procedent d'algun artefacte diabòlic, s'escampava d'un edifici a l'altre i s'estavellava als seus timpans, poc acostumats a aquestes intromissions.

A causa dels últims avenços tecnològics i de l'afany que devien sentir els veïns per escoltar música en un volum que superava la capacitat de resis-

tència humana —sense excloure una possible sordesa de la qual ell no tenia cap culpa—, a H. li feia l'efecte que els músics estaven tocant al peu mateix del seu llit (qualsevol dia trobaria una baqueta de bateria sota el llençol). Prou que havia tustat la paret, primer amb els dits, després amb els punys i finalment a cops de peu fins que el taló li va fer un mal que encara li revé els dies més humits. També va encunyar unes quantes consignes contra el volum elevat, que va proferir rítmicament i a intervals regulars en direcció a la paret que el separava sense obtenir cap resultat positiu —o potser al contrari, ja que va percebre un increment del volum, o s'ho va imaginar. Fins i tot va especular si alguna de les dues parets estava construïda de manera que permetés que els sorolls viatgessin tan sols en un sentit. Cada vegada que la música provinent de la casa dels veïns se li entortolligava entre els replecs del cervell, H. perfeccionava una mica més el seu pla d'acció, fins que va tenir enllestida la llista de passos que calia dur a terme. Així es va forjar l'Operació Comando.

Els pares d'H. no se l'havien endut mai de vacances. Prou feina tenien a arribar a final de mes. Com a molt passava un cap de setmana amb els cosins del poble (ni se'n recorda, què se'n deu haver fet?). Quina diferència amb els veïns que li han tocat ara! Encara que H. no en volgués saber res, havia resultat inevitable assabentar-se que estaven a punt de passar uns dies fora. N'estava al cas tot el carrer, de fet tot el barri. H. sabia que les vacances no són més

que l'excusa per referir-s'hi, que el que tothom vol és, per sobre de tot, parlar de les vacances, comentar-les i analitzar-les sense descans. Abans de marxar, cal que els viatgers informin els coneguts sobre les característiques dels hotels on s'allotjaran, sobre les obres d'art dels museus que visitaran, sobre la idiosincràsia dels habitants del país, sobre les diferències tèrmiques i monetàries, sobre les tradicions preservades durant segles, sobre la felicitat concentrada que els espera tan bon punt posin els peus en la destinació meravellosa que han triat amb tanta cura. Quan les vacances s'han acabat, arriba el moment d'explicar amb alegria els menors detalls dels paisatges contemplats i de les activitats empreses, acompanyant les explicacions amb imatges abundoses, que mostrin tant la geografia com l'aspecte saludable dels viatgers, retratats amb riquesa de combinacions (agrupats per edats, per sexes, sols o en companyia d'altres turistes, o de nadius, o del guia) amb roba de vacances còmoda i a la vegada distintiva davant dotzenes d'indrets que presenten un cert interès històric, cultural, arqueològic o anecdòtic, fet que requereix tot d'explicacions paral·leles. Els dies de vacances són tan sols un tràmit necessari situat entre els dolços plaers de la previsió i el goig suprem de l'evocació. H. sabia que després de cada estiu plovién sobre els sedentaris desprevinguts tota mena de relats detallats a l'entorn de creuers, cavalcades, travesses, ascensions, descobertes, vols i circumnavigacions, així com descripcions de paisatges bucòlics, d'arquitectures exòtiques i d'escenaris

grandiosos i inoblidables. En fi: una vegada va estar informat del dia en què els veïns iniciaven les vacances, H. es va apostar a la finestra, disposat a actuar.

L'Operació Comando ha començat bé. Les previsions s'acompleixen d'una manera tan satisfactòria que H. s'adorm al terra del garatge.